

III

(Forberedende retsakter)

REGIONSUDVALGET

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Omstilling til en cirkulær økonomi: revision af EU's affaldslovgivning

(2015/C 140/08)

Ordfører:	Mariana Gâju, borgmester i Cumpăna, distriktet Constanța (RO/PES)
Basisdokumenter:	Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Omstilling til en cirkulær økonomi: et program for et Europa uden affaldsproduktion COM(2014) 398 final Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2008/98/EF om affald, 94/62/EF om emballage og emballageaffald, 1999/31/EF om deponering af affald, 2000/53/EF om udrangerede køretøjer, 2006/66/EF om batterier og akkumulatører og udtjente batterier og akkumulatører og 2012/19/EU om affald af elektrisk og elektronisk udstyr COM(2014) 397 final — 2014/0201 (COD)

I. POLITISKE ANBEFALINGER

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG,

A. Omstilling til en cirkulær økonomi

1. Det Europæiske Regionsudvalg glæder sig over, at Kommissionen har lanceret pakken af foranstaltninger vedrørende den cirkulære økonomi⁽¹⁾, som etablerer en fælles og sammenhængende ramme i Den Europæiske Union for effektiv ressourceudnyttelse. Udvalget understreger, at en sådan strategi kræver politisk vilje og nødvendiggør en langsigtet investeringspolitik og planlægning heraf, øget bevidsthed og inddragelse af borgerne og en ændring af deres ressourcemæssige adfærd. Det fremhæver endvidere de lokale og regionale myndigheders nøglerolle i udformningen af disse politikker og i gennemførelsen og evalueringen af dem⁽²⁾;

2. anerkender uden forbehold behovet for og fordelene ved en overgang til en cirkulær økonomi, således som den europæiske platform for ressourceeffektivitet på højt plan har gjort klart⁽³⁾. Regionsudvalget minder om, at der er tale om en logisk følge af forpligtelser, der er blevet udviklet i forbindelse med køreplanen for et ressourceeffektivt Europa inden for EU's syvende miljøhandlingsprogram. Udvalget understreger, at det er nødvendigt at indføre en cirkulær økonomi, hvis man vil opfylde samtlige effektivitetsmål inden for ressourceudnyttelse, så økonomien på ny kan opleve vækst og blive mindre afhængig af primære ressourcer på en måde, som fører til bedre beskyttelse af miljøet.

⁽¹⁾ COM(2014) 398 final.

⁽²⁾ CdR 140/2011 fin.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/re_platform/index_en.htm

3. er derfor dybt bekymret over Kommissionens bekendtgørelse i december om at trække lovforslaget om ændring af en række affaldsdirektiver med henblik på at fremme en cirkulær økonomi tilbage; mener, at dette forslag, som de forskellige EU-institutioner og interessenter allerede har arbejdet meget på, generelt repræsenterer en afbalanceret række kompromiser; minder i denne forbindelse om de klare tilkendegivelser om støtte til videreførelsen af lovgivningsprocessen fra Europa-Parlamentet, Ministerrådet og talrige interessenter;

4. opfordrer Kommissionen til at indføre en mere omfattende og holistisk tilgang til den cirkulære økonomi. Omstillingen til en cirkulær økonomi forudsætter, at der sættes fokus på affaldsforebyggelse og genanvendelse, men kræver også en tilgang, der omfatter hele kæden, og bedre sammenhæng mellem forskellige politikområder og initiativer som f.eks. køreplanen til et ressourceeffektivt Europa, det 7. miljøhandlingsprogram, energi- og klimapakken, miljøaftrykket (livscyklusanalyse og CO₂-fodaftryk) og EU's biobaserede strategi: »Innovation for bæredygtig vækst: en bioøkonomi for Europa«;

5. bemærker i den forbindelse, at Kommissionen inden udgangen af 2015 agter at forelægge et »forbedret« og »mere ambitiøst« sæt forslag; tvivler imidlertid alvorligt på, at der inden for en lang række komplekse spørgsmål kan findes væsentligt forbedrede kompromiser inden for så forholdsvis kort en tidsramme; minder samtidig om det akutte behov for klare og pålidelige retlige retningslinjer for lokale og regionale myndigheder og det betydelige potentiale i den cirkulære økonomi til at bidrage til den økonomiske vækst; anbefaler derfor ikke at spilde mere tid, men at fortsætte bestræbelserne på at forbedre Kommissionens forslag i løbet af den lovgivningsprocedure, der allerede er indledt, og opfordrer derfor Kommissionen og medlovgiverne til at tage hensyn til følgende bemærkninger og forslag i deres fremtidige arbejde, herunder forslaget om at styrke den cirkulære økonomi i de tidlige stadier af produktdesign og -fremstilling;

6. fremhæver det nødvendige i at tage hensyn til hele bioøkonomien i EU's tilgang til den cirkulære økonomi. Med en årlig omsætning på 22 bio. EUR yder bioøkonomien et vigtigt bidrag til grøn og bæredygtig vækst og til nye beskæftigelses- og markedsmuligheder. De fleste biobaserede investeringer foretages på regionalt og lokalt plan, hvor mange bundstyrede initiativer skaber nye værdikæder og beskæftigelsesmuligheder;

7. minder i denne forbindelse navnlig om det store potentiale i den cirkulære økonomi med hensyn til at skabe besparelser for EU's virksomheder, offentlige myndigheder og forbrugere. Udvalget understreger, at disse besparelser bør give sig udslag i store og langsigtede investeringer i EU's økonomi og dermed føre til skabelsen af bæredygtige arbejdspladser i EU;

8. understreger behovet for fortsat at udvikle en gunstig ramme for den cirkulære økonomi på alle niveauer — europæisk, nationalt og regionalt — ved at anvende foranstaltninger, der kombinerer intelligent regulering, markedsbaserede instrumenter, især dem, der sigter mod at fremme anvendelsen af genvundne materialer, forskning og innovation, incitament, informationsudveksling og støtte til frivillige tiltag. Udvalget mener, at design og innovation er vigtige faktorer, hvis overgangen til en cirkulær økonomi skal gå hurtigt, og opfordrer Kommissionen til at fremme innovation, navnlig inden for EU's innovations- og forskningsprogram (Horisont 2020), fremme udviklingen af flere cirkulære modeller for produkter og tjenesteydelser navnlig inden for rammerne af en mere sammenhængende produktpolitik, at fortsætte revisionen og anvendelsen af direktivet om økodesign ved at indføre effektivitetskriterier i ressourceanvendelsen samt at bestemme, hvordan man gør brug af miljømæssige konsekvensanalyser i udformningen af produkter og processer;

9. går ind for, at direktivet om miljøvenligt design finder anvendelse ved fastsættelse af ressourceeffektivitetskriterier, der er relateret til holdbarhed, modularitet og muligheder for genbrug og genanvendelse, og tilsvarende forbrugervejledning, og at disse kriterier også skal gælde for de prioriterede produktgrupper i arbejdsplanen for 2015-2017. Udvalget har opfordret til en gennemgribende revision af dette direktiv og dets gennemførelsesforanstaltninger til fremme af ressourceeffektiviteten ved at udvide dets anvendelsesområde til at omfatte ikkeenergi-relaterede produkter med betydelig miljøpåvirkning ⁽⁴⁾;

⁽⁴⁾ Cdr 3751/2013, Cdr 1617/2013, Cdr 140/2011 fin.

10. fremhæver betydningen af tidligt i produktionsprocesserne at sætte særligt fokus på emballage, der er fremstillet af kompositmaterialer, for at reducere affaldet fra sådanne materialer, som enten ikke kan genanvendes eller udelukkende kan genanvendes ved hjælp af kompleks og dyr teknologi; udvalget foreslår, at miljømærkeforordningen udvides til at omfatte stadig flere tjenester og produkter, hvilket skal forenkle gennemførelsen af de planlagte affaldsreducerende foranstaltninger og skabe klarere og nyttigere vejledning til forbrugerne med henblik på at mindske produkters og tjenesters indvirkning på miljøet;

11. bifalder de initiativer til fremme af grønne offentlige indkøb, som Kommissionen har bebudet, dvs. vejledningen om mulighederne i de nye direktiver om offentlige indkøb på området grønne offentlige indkøb, en anbefaling om overvågning af medlemsstaternes resultater med hensyn til at opnå det vejledende mål på 50 % for disse indkøb og støtte til oprettelse af netværk for grønne offentlige indkøb mellem offentlige myndigheder. Regionsudvalget gentager imidlertid sin opfordring til, at der fastsættes bindende mål for grønne offentlige indkøb for de nationale regeringer og EU-institutionerne ⁽⁵⁾;

12. understreger endnu en gang det nødvendige i at overvåge, hvilke fremskridt der er gjort med flagskibsinitiativet »Et ressourceeffektivt Europa« inden for rammerne af Europa 2020-strategien og det dermed forbundne europæiske halvår og årlige vækstundersøgelse. Det er nødvendigt, at ressourceeffektivitet bliver en integreret del af systemet med nationale rapporter for Europa 2020, de nationale reformprogrammer og de landespecifikke henstillinger. Udvalget opfordrer i den forbindelse Det Europæiske Råd til under hensyntagen til allerede eksisterende nationale mål at indføre et nyt overordnet ressourceproduktivitetsmål på mindst 30 % øget ressourceproduktivitet inden 2030, målt som BNP divideret med råstofforbrug, i forbindelse med midtvejsrevisionen af Europa 2020-strategien ⁽⁶⁾.

B. Forslaget til direktiv om ændring af en række affaldsdirektiver

13. Det Europæiske Regionsudvalg peger på de fremskridt, der er gjort i affaldshåndteringen takket være en europæisk lovgivningsramme, der er baseret på en proaktiv politik. Regionsudvalget understreger, at nogle medlemsstater og lokale og regionale myndigheder har opfyldt og endog overgået EU's mål på dette område, og mener, at den fremtidige lovgivning bør tage hensyn til de forskellige udgangspunkter og især yde bistand til dem, der fremviser de ringeste resultater, så de kan fortsætte og øge deres indsats i denne henseende;

14. mener, at en ansvarlig og bæredygtig politik vedrørende affaldshierarkiet bør sigte mod størst mulig reduktion af affaldsproduktionen og nedbringelse af affaldets og dets forvaltnings negative konsekvenser for menneskers sundhed og miljøet samt fremme et nedsat ressourceforbrug og genindførelse af de ressourcer, der findes i affaldet, i det økonomiske kredsløb. Regionsudvalget fastholder, at overholdelse af affaldshierarkiet vil være den mest effektive metode til begrænsning af de økologiske og finansielle omkostninger, der følger med deres forvaltning. Det er derfor beklageligt, at Kommissionens meddelelse ikke overvejer et bindende mål om generel nedbringelse af affald i affaldsrammedirektivet;

15. mener, at det bør gøres nemmere at anvende mekanismerne for meddelelse om, hvorvidt produkter er et biprodukt eller befinder sig i slutningen af en affaldsfase, eftersom disse mekanismer er en af de mest direkte metoder til at fremme genindførelsen af materialer i produktionsprocessen og dermed bevæge sig hen imod en cirkulær økonomi;

16. understreger, at det i betragtning af eksisterende forskelle mellem EU's regioner og mellem medlemsstaterne, når det gælder opfyldelse af de mål, der er fastsat i den gældende EU-lovgivning om affaldshåndtering ⁽⁷⁾, er meget vigtigt at tilskynde til samarbejde og udveksling af god praksis på området for herved at hjælpe dem, der halter bagefter, med at nå slutmålene. Der skal dog tages hensyn til, at udgifterne til affaldshåndtering er højere i regioner eller områder med en meget spredt bosat befolkning, lav befolkningstæthed og store afstande til affaldsbehandlingsanlæggene, og at det er meget vanskeligt at nå den endelige målsætning om affaldsfrihed;

17. gør opmærksom på det vigtige i at skabe markeder for materialer, der er udvundet af affald, og produkter fremstillet heraf, etablere en homogen retlig ramme og sikre lige muligheder for alle aktører, som genvinder disse materialer og genindfører dem i det økonomiske kredsløb;

⁽⁵⁾ CdR 140/2011 fin.

⁽⁶⁾ CdR 140/2011 fin.

⁽⁷⁾ Direktiv 2008/98/EF, direktiv 99/31/EF og direktiv 94/62/EF.

18. understreger, at de lokale og regionale myndigheder helt klart spiller en nøglerolle, når det gælder gennemførelse af EU-lovgivningen på dette område, etablering og finansiering af infrastrukturer for behandling og deponering af affald samt operativ håndtering af affaldsstrømme, som hører til blandt de største finansielle udfordringer for disse myndigheder. Regionsudvalget opfordrer ligesom i sin tidligere udtalelse⁽⁸⁾ til, at disse myndigheder inddrages mere i revisionen af de målsætninger, som de vil skulle følge. Udvalget ønsker derfor, at EU sikrer de regionale myndigheder interventions- og samarbejds muligheder, der fuldt ud overholder nærhedsprincippet;

19. beklager, at energimæssig udnyttelse af ikkegenanvendeligt affald som et sidste led i affaldsudnyttelsen ikke fremhæves tilstrækkeligt i direktivforslaget, selv om en sådan udnyttelse ville gøre det lettere at opfylde de ambitiøse målsætninger, der er opstillet for samtlige medlemsstater, og samtidig ville styrke EU's energiuafhængighed;

20. mener, at resultaterne af den konsekvensanalyse⁽⁹⁾, der ledsager Europa-Parlamentets og Rådets direktiv, er meget optimistiske, og anbefaler, at Kommissionen nærmere angiver de oplysninger, som ligger til grund for analysen, herunder især de videnskabelige argumenter, som har givet anledning til at anlægge en bestemt strategi, omkostningerne ved en sådan strategi, og ikke mindst det hensigtsmæssige i at vælge situationen i medlemsstaterne med de bedste resultater som kriterium;

21. går, med udgangspunkt i tidligere anbefalinger⁽¹⁰⁾, ind for, at medlemsstaterne og de lokale og regionale myndigheder fremskynder en systematisk indførelse af økonomiske instrumenter i affaldshåndteringen, f.eks. ved at fremme anvendelsen af sådanne instrumenter i affaldshåndterings- og overholdelsesplanerne (som led i et tidligt varselssystem) og ved at fremme et udvidet producentansvar. Udvalget understreger sådanne instrumenters indtægtsskabende potentiale for de lokale og regionale myndigheder. Instrumenterne kan bruges til at udligne (en del af) de administrative omkostninger ved gennemførelse og håndhævelse af målsætningerne på affaldsområdet og til at stille finansielle midler til rådighed til oprydningsaktiviteter, genbrug og andre miljøprojekter.

Definitioner

22. Det Europæiske Regionsudvalg opfordrer Rådet og Europa-Parlamentet til i bilag VI til forslaget til direktiv at bibeholde en fælles, utvetydig definition af *kommunalt affald*. Denne definition bør præciseres ved at flytte fokus fra, *hvem* der indsamler affaldet til, *hvilken slags affald* der indsamles. En præciseret fælles definition er nødvendig med henblik på at sikre sammenhæng og en god gennemførelse af politikken samt at sammenligne de forskellige lokale og regionale myndigheders og medlemsstaternes opnåede resultater;

23. bifalder den foreslåede ændring i definitionen af affald, som betragtes som *forberedt med henblik på genbrug og genanvendelse*. Selv om den endnu ikke er fuldt ud resultatbaseret, afspejler den Regionsudvalgets tidligere opfordringer til indførelse af én fælles metode til beregning af genanvendelsesprocenter og af den mængde affald, der faktisk genanvendes⁽¹¹⁾;

24. anbefaler, at Kommissionen reviderer definitionerne vedrørende *indsamling* og *særskilt indsamling*, da de kan fortolkes forskelligt af medlemsstaterne. Endvidere anbefaler Regionsudvalget, at der gives en definition af begrebet *sortering* både af statistiske og indberetningsmæssige hensyn og af årsager, der har at gøre med materialernes kvalitet, da mange medlemsstater indsamler og indberetter kvantiteten af affald, der sendes til sorteringsanlæg, og hvis indhold af urenheder kan være op til 30 %.

En fælles metode til måling

25. Det Europæiske Regionsudvalg understreger og bekræfter det vigtige i at indføre en *fælles beregningsmetode for genanvendelses mål* og støtter Kommissionens forslag. Denne forenkling og valget af en »resultatorienteret metode« vil gøre det lettere at sammenligne de forskellige resultater i EU og bidrage til at omdanne affald til en nyttig ressource. Udvalget peger imidlertid på, at der stadig er nogle åbne spørgsmål i forbindelse med den foreslåede beregningsmetode. For visse affaldsstrømme kan det blive meget vanskeligt at opfylde målene med den nuværende teknik. Udvalget opfordrer Kommissionen til nærmere at forklare beregningsmetoden og de anvendte definitioner og, om nødvendigt, foreslå ændringer i metoden.

⁽⁸⁾ CdR 1617/2013.

⁽⁹⁾ SWD(2014) 208 final.

⁽¹⁰⁾ CdR 3751/2013, CdR 1617/2013.

⁽¹¹⁾ CdR 3751/2013.

Affaldsforebyggelse og optimering af forvaltningsmodeller

26. Det Europæiske Regionsudvalg peger på, at eftersom »affaldshierarkiet« bør respekteres, og eftersom affaldsforebyggelse befinder sig øverst i hierarkiet og endvidere udgør et vigtigt element i den cirkulære økonomi, bør affaldsforebyggelse prioriteres højest, over alle andre principper. Med dette for øje bør Kommissionen først foreslå *bindende mål for affaldsforebyggelse* ledsaget af finansielle incitamenter, og fuld gennemførelse af forurenere betaler-princippet;

27. anmoder på ny om, at der indføres et bindende mål til forebyggelse eller nedbringelse af kommunalt affald i EU, således at mængden af kommunalt affald pr. person i 2020 er 10 % lavere end niveauet i 2010 ⁽¹²⁾;

28. anbefaler, at der iværksættes yderligere foranstaltninger til at forbedre separat indsamling og genbrug af affald som f. eks. fremme af pneumatisk bortskaffelse af husholdningsaffald i separate indsamlingscontainere, opstilling på byggepladser af containere med flere rum, som gør det lettere at adskille og håndtere de forskellige typer bygnings- og nedrivningsaffald, udvikling af forvaltningsmodeller og anlæg til at håndtere den fremtidige forventede øgede mængde affald fra solcellepaneler samt opbygning af et infrastrukturnet til dekontaminering og nyttiggørelse af udtjente køretøjer.

Udvidet producentansvar

29. Det Europæiske Regionsudvalg fremhæver, at der ved omstillingen til en cirkulær økonomi ikke kun bør fokuseres på affaldssektoren, men også på andre brancher, der arbejder med udvikling og fremstilling af produkter. Hvis produkter uden problemer skal kunne genanvendes og være tilgængelige, skal der gives støtte til miljøvenlig produktudvikling og udbredelse af teknologier, der resulterer i begrænsede eller slet ingen affaldsmængder;

30. opfordrer i forbindelse med det udvidede producentansvar Rådet og Europa-Parlamentet til at bibeholde forslag til ændring af artikel 8 i rammedirektivet om affald i henhold til hvilket, medlemsstaterne fremover vil være forpligtet og ikke blot opfordret til at fremme økoeffektivitet og økodesign for produkter, herunder teknisk bæredygtighed og genanvendelighed, og til at tage højde for indvirkningen af produkter i hele deres livscyklus;

31. bemærker, at direktivforslaget ikke indeholder noget kvantitativt mål for miljøansvarligt produktdesign, opfordrer derfor til at pålægge de økonomiske aktører et større ansvar og ser gerne, at der fremsættes konkrete anbefalinger for, hvor stor en procentdel af de materialer, der anvendes i de markedsførte produkter, der skal være genbrugsmaterialer; fremhæver i den forbindelse endvidere økomærket som et vigtigt værktøj;

32. peger på, at princippet om udvidet ansvar for producenter, som gælder både fabrikanter og importører, har vist sig at være en effektiv løftestang for politikken til fremme af foranstaltninger til affaldsforebyggelse. Udvalget anmoder dog om, at der træffes ledsageforanstaltninger for at sikre, at omkostningerne herved ikke væltes over på slutbrugeren, og at de opnåede avancer geninvesteres i affaldshåndteringsprocessen;

33. støtter fortsat, at princippet om udvidet producentansvar styrkes i EU-lovgivningen ⁽¹³⁾ i kraft af forslaget om at indføre minimumskrav (dækning af omkostninger ved indsamling, forvaltning og behandling af affaldsstrømme og ved oplysning af borgerne og ændring af produktudformningen til et mere miljøvenligt design).

Mål

34. Det Europæiske Regionsudvalg opfordrer Europa-Parlamentet og Rådet til at opretholde ambitionsniveauet med hensyn til opfyldelsen af det mål for genbrug og genanvendelse af kommunalt affald, som Kommissionen foreslår. Samtidig bifalder udvalget den nye bestemmelse om, at der i medlemsstaternes affaldshåndteringsplaner skal indgå foranstaltninger til genanvendelse af affald, der indeholder betydelige mængder af kritiske råstoffer;

⁽¹²⁾ CdR 1617/2013.

⁽¹³⁾ CdR 1617/2013.

35. anbefaler, at EU-lovgivningen er både ambitiøs og realistisk. Udvalget peger på, at forslagene om ændrede mål kombineret med indførelsen af en fælles beregningsmetode kan vise sig at være en tung udfordring for mange medlemsstater og lokale og regionale myndigheder, navnlig for dem, der har haft svært ved at gennemføre den nuværende lovgivning. Inden de nye mål fastsættes, bør der foretages en detaljeret analyse af årsagerne til den manglende opfyldelse af de aktuelle mål og virkningerne heraf, også på det regionale plan, da de demografiske forhold er markant anderledes i visse områder, hvor befolkningstætheden er meget lav; foreslår ambitiøse, men realistiske genanvendelsesmål, som opstilles efter intensive drøftelser med medlemsstaterne og de lokale og regionale myndigheder om, hvilke foranstaltninger der er nødvendige for at sikre effektiv overvågning og effektiv gennemførelse;

36. gør opmærksom på, at gennemførelsen af de nuværende mål varierer meget mellem medlemsstater og regioner, men fremhæver, at de gode resultater i nogle medlemsstater viser, at det er muligt at opfylde eller nærme sig ambitiøse mål, hvis de rigtige rammevilkår er til stede, og hvis der udvikles den nødvendige administrative kapacitet, hvor en sådan endnu ikke er til stede⁽¹⁴⁾;

37. opfordrer kraftigt til, at de mål, der opstilles i det nye direktiv, korreleres med *kvaliteten af de genanvendte eller genindvundne materialer*, således at de genanvendte stoffer ikke skader miljøet og menneskers sundhed, og det sikres, at de kan konkurrere på markedet på lige fod med primære ressourcer. Desuden bør der opstilles ensartede og klare principper for kortlægningen af de reelle genanvendelseskvoter;

38. anbefaler at opretholde ambitionsniveauet i målsætningerne for genanvendelse af emballageaffald for 2020, 2025 og 2030 og støtter forslaget om at anvende én fælles metode til at beregne genbrugsprocenter og at begrænse målsætningerne til genanvendelsesaktiviteter, og ikke som nu lade dem omfatte både genvinding og genanvendelse. Kvantitative mål for genanvendelse bør opstilles efter en vurdering af konsekvenserne af at ændre beregningsmetoden. Direkte genanvendelse af emballage bør også medtænkes i beregningsmetoderne og målene. Regionsudvalget har tidligere anmodet om, at man undersøger muligheden for at øge genbrugsprocenten for plasticemballage til 70 % og for glas, metal, papir, karton og træ til 80 % inden af 2020;

39. gentager opfordringen til, at der i EU's reviderede affaldsdirektiv indgår et nyt *mål for genanvendelse af bioaffald* for at fremme udviklingen af denne sektor og opstille kvantitative mål⁽¹⁵⁾. Endvidere kunne Kommissionen fastsætte bindende kvalitetskriterier for kompost for at fremme markedet for genanvendelse af bioaffald og sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau⁽¹⁶⁾. Til dette formål kunne det være nyttigt at opstille retningslinjer for borgerne med henblik på at forbedre kvaliteten af det organiske affald, der indsamles og sendes til kompostering;

40. henstiller endnu en gang kraftigt til fastlæggelse af yderligere mål for forberedelse til genanvendelse, der er bindende, særskilte og specifikke for hver affaldsstrøm, navnlig for møbler, tekstiler og affald fra elektrisk og elektronisk udstyr, især da denne form for målsætninger allerede findes i visse lande på nationalt eller regionalt plan⁽¹⁷⁾.

Deponering

41. Det Europæiske Regionsudvalg har i forlængelse af Europa-Parlamentets opfordring til gradvis at indføre et forbud mod deponering⁽¹⁸⁾ opfordret til et forbud senest i 2020 mod deponering af genanvendeligt og biologisk nedbrydeligt affald⁽¹⁹⁾. I tråd hermed genfremsætter Regionsudvalget sit krav til Europa-Parlamentet og Rådet om i det mindste at opretholde det foreslåede mål om at fastsætte 1. januar 2025 som den dato, hvor bionedbrydeligt affald ikke længere sendes til deponering, og hvor genanvendeligt affald indsamles separat og genanvendes, såfremt dette er teknisk og økonomisk bæredygtigt;

⁽¹⁴⁾ Se tillige rapporten om territoriale konsekvensanalyser i forbindelse med pakken af tiltag for cirkulær økonomi, CdR 05609/2014.

⁽¹⁵⁾ CdR 74/2009 fin.

⁽¹⁶⁾ CdR 1617/2013.

⁽¹⁷⁾ CdR 1617/2013, CdR 3751/2013, CdR 140/2011 fin.

⁽¹⁸⁾ Europa-Parlamentets betænkning om et ressourceeffektivt Europa (2011/2068(INI)) af 8.5.2012.

⁽¹⁹⁾ CdR 3751/2013, CdR 1617/2013.

42. opfordrer til at tage formuleringen af nedbringelsesmålene op til revision, eftersom deponering af ikkefarligt affald og kommunalt affald betragtes som ét og det samme i beregningerne og proportionerne, selv om kommunalt affald ikke er den eneste type affald, som kan deponeres på en losseplads for ikkefarligt affald. Udvalget opfordrer ligeledes til, at det foreslåede frivillige mål om at nedbringe deponeringen af restaffald til højst 5 % inden 2030 udtrykkes i mere fleksible vendinger, men fremhæver, at det bør gøres til et bindende mål for nedbringelse af deponering af denne slags affald, hvilket stemmer bedre overens med det syvende miljøhandlingsprogramms mandat samt Regionsudvalgets tidligere anbefalinger ⁽²⁰⁾;

43. opfordrer Kommissionen til at arbejde videre med genanvendelsespotentialiet i bygge- og nedrivningsaffald og især vurdere, om et enkelt mål for bygge- og nedrivningsaffald er tilstrækkeligt til at skabe et incitament til indsamling, sortering og genanvendelse af forskellige byggematerialer, og om det ville være nødvendigt med specifikke mål for byggematerialer, der kun udgør en lille del af bygge- og nedrivningsaffaldet.

Systemet for tidlig varsling og rapportering

44. Det Europæiske Regionsudvalg glæder sig over indførelsen af et system for tidlig varsling, som skal overvåge opfyldelsen af det nye direktivs mål for genanvendelse. Afhjælpningsplanerne tager hensyn til de anbefalinger, der er fremsat af Regionsudvalget, som har slået til lyd for specifikke køreplaner for de enkelte medlemsstater. Udvalget opfordrer imidlertid Kommissionen til at yde metodisk støtte til medlemsstaterne i forbindelse med udarbejdelsen af de nævnte planer;

45. støtter endvidere indførelsen af en forpligtelse til at udarbejde *årlige rapporter*, som ledsages af en kvalitetskontrolrapport og kontrolleres af en uafhængig tredjepart. Denne bestemmelse kunne skabe de nødvendige betingelser for at vurdere situationen i den enkelte medlemsstat, når det gælder virkeliggørelse af målene, og give mulighed for at tage skridt til at forbedre resultaterne på området;

46. anbefaler, at fremlæggelsen af årlige rapporter til evaluering ved en uafhængig tredjepart kun bør være obligatorisk, når der hersker tvivl om pålideligheden af de oplysninger, der fremgår af rapporten, og råder Kommissionen til at opstille objektive kriterier for en sådan evaluering og yde metodologisk støtte.

Nærhed og proportionalitet

47. Det Europæiske Regionsudvalg mener ikke, at de nye mål for genanvendelse af kommunalt affald, emballageaffald og affald af elektrisk og elektronisk udstyr, afviklingen af deponering af genanvendeligt affald inden 2025 og 2030, systemet for tidlig varsling og ændringerne af rapporteringspligten giver anledning til bekymring hvad angår nærhedsprincippet. For så vidt angår proportionalitetsprincippet skaber forskelle i graden af gennemførelse af de nuværende mål og tidplanen for Kommissionens nye målsætninger imidlertid nogle problemer ⁽²¹⁾.

Delegerede retsakter

48. Det Europæiske Regionsudvalg konstaterer med bekymring det nye direktivs mange bestemmelser, som bemyndiger Kommissionen til at vedtage delegerede retsakter.

⁽²⁰⁾ CdR 3751/2013, CdR 1617/2013.

⁽²¹⁾ Rapport om høring af Regionsudvalgets nærhedsovervågningsnetværk og ekspertgruppe om nærhedsprincippet, 2014.

II. ANBEFALEDE ÆNDRINGER

Anbefalet ændring 1

COM(2014) 397 final — 2014/0201 (COD)

Artikel 1 — Ændring af direktiv 2008/98/EF, pkt. 6) — ændring af artikel 8, litra b)

Kommissionens tekst	Regionsudvalgets ændringsforslag
<p>b) Stk. 2 affattes således:</p> <p>»2. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger til at fremme et produktdesign, der mindsker miljøpåvirkningerne og produktionen af affald under fremstillingen og den efterfølgende anvendelse af produkterne, uden at det resulterer i forvridding af det indre marked.</p> <p>For at lette en korrekt gennemførelse af affaldshierarkiet skal foranstaltninger omfatte foranstaltninger, der fremmer udvikling, fremstilling og markedsføring af produkter, der har flere anvendelser, er teknisk holdbare, og egnet til genbrug og genanvendelse, når det er blevet affald. Foranstaltningerne skal tage hensyn til sådanne virkninger i hele produktets livscyklus.«</p>	<p>b) Stk. 2 affattes således:</p> <p>»2. <u>Kommissionen og medlemsstaterne</u> Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger til at <u>sikre, at produkterne er designet til at fremme et produkt-design,</u> der mindsker miljøpåvirkningerne og produktionen af affald under fremstillingen og den efterfølgende anvendelse af produkterne, uden at det resulterer i forvridding af det indre marked.</p> <p>For at lette en korrekt gennemførelse af affaldshierarkiet skal foranstaltninger omfatte foranstaltninger, der fremmer udvikling, fremstilling og markedsføring af produkter, der har flere anvendelser, er teknisk holdbare, og egnet til genbrug og genanvendelse, når det er blevet affald. Foranstaltningerne skal tage hensyn til sådanne virkninger i hele produktets livscyklus.«</p>

Begrundelse

Det er ved kilden, at de vigtigste ændringer kan foretages for at opnå effektiv ressourceudnyttelse. Forbedring af produkternes design, så de kan genbruges, repareres og genanvendes, og optimering af emballagen kan bidrage betydeligt til affaldsforebyggelse, som befinder sig øverst i affaldshierarkiet, over genanvendelse og genbrug. Der er derfor behov for en mere ambitiøs politik for økodesign både på EU-plan og nationalt plan.

Anbefalet ændring 2

COM(2014) 397 final — 2014/0201 (COD)

Artikel 1 — Ændring af direktiv 2008/98/EØF, pkt. 11)

Kommissionens tekst	Regionsudvalgets ændringsforslag
<p>11) Artikel 22, stk. 2, affattes således:</p> <p>»For at mindske forurening af affaldsmaterialer sørger medlemsstaterne for, at der senest i 2025 er indført særskilt indsamling af bioaffald.</p> <p>Kommissionen foretager en vurdering af håndteringen af bioaffald med henblik på i givet fald at forelægge et forslag. Ved vurderingen skal det undersøges, om der er mulighed for at fastsætte minimumskrav til håndtering af bioaffald og kvalitetskriterier for kompost og afgasset bioaffald for at sikre en høj beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet.«</p>	<p>11) Artikel 22, stk. 2, affattes således:</p> <p>»For at mindske forurening af <u>genanvendelige</u> affaldsmaterialer <u>og sikre optimal genanvendelse af organisk affald</u> sørger <u>skal</u> medlemsstaterne for, at der senest i 2025 er indført <u>indført</u> særskilt indsamling af bioaffald <u>senest i 2025</u>.</p> <p>Kommissionen foretager en vurdering af håndteringen af bioaffald med henblik på i givet fald at forelægge et forslag. Ved vurderingen skal det undersøges, om der er mulighed for at fastsætte minimumskrav til håndtering af bioaffald <u>minimumskrav til håndtering af bioaffald</u> og kvalitetskriterier for kompost og afgasset bioaffald for at sikre en høj beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet.«</p>

Begrundelse

Bionedbrydeligt affald indeholder ikke forurenende stoffer. Indsamlingen heraf bør baseres på, hvordan der kan gøres bedst brug af affald, f.eks. energi fra biogas eller gødning, og ikke på, hvordan andet affald holdes tørt. Endvidere bør der ikke fastsættes særskilte muligheder for indsamling og håndtering af bioaffald. Der bør være mulighed for fleksibilitet hvad angår tilpasning til lokale forhold og ny teknologi. Det er kvaliteten af bioaffaldet, der betyder noget, ikke indsamlings- eller håndteringsmetoden.

Anbefalet ændring 3

COM(2014) 397 final — 2014/0201 (COD), bilag VI

Kommissionens tekst	Regionsudvalgets ændringsforslag
<p>Sammensætning af kommunalt affald</p> <p>Kommunalt affald omfatter affald fra husholdninger og affald fra detailhandelen, små virksomheder, kontorbygninger og institutioner (f.eks. skoler, hospitaler, offentlige bygninger), der med hensyn til type og sammensætning er sammenligneligt med husholdningsaffald, og indsamles af eller på vegne af kommunerne.</p> <p>Det omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — storskrald (f.eks. hårde hvidevarer, møbler, madrasser) — parkaffald, blade, græsklip, gadeopfej, indhold af affaldsbeholdere og affald fra renholdelse af markedspladser — affald fra visse kommunale opgaver, dvs. affald fra vedligeholdelse af parker og haver, affald fra renholdelse af gader og veje. <p>Det omfatter også affald fra de samme kilder, som er af lignende type og sammensætning, og som:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ikke indsamles på vegne af kommuner, men direkte gennem producentansvarsordninger eller private ikke-udbyttegivende institutioner til genbrugs- og genanvendelsesformål og hovedsagelig ved separat indsamling — kommer fra landområder, der ikke er omfattet af en fast affaldsordning. <p>Det omfatter ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> — affald fra spildevandsledninger og spildevandsbehandling, herunder spildevandsslam — bygge- og nedrivningsaffald. 	<p>Sammensætning af kommunalt affald</p> <p>Kommunalt affald omfatter affald fra husholdninger og affald fra detailhandelen, små virksomheder, kontorbygninger og institutioner (f.eks. skoler, hospitaler, offentlige bygninger), der med hensyn til type og sammensætning er sammenligneligt med husholdningsaffald, og indsamles af eller på vegne af kommunerne.</p> <p>Det omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — storskrald (f.eks. hårde hvidevarer, møbler, madrasser) — parkaffald, blade, græsklip, gadeopfej, indhold af affaldsbeholdere og affald fra renholdelse af markedspladser — affald fra visse kommunale opgaver, dvs. affald fra vedligeholdelse af parker og haver, affald fra renholdelse af gader og veje. <p>Det omfatter også affald fra de samme kilder, som er af lignende type og sammensætning, og som:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ikke indsamles på vegne af kommuner, men direkte gennem producentansvarsordninger eller private ikke-udbyttegivende institutioner til genbrugs- og genanvendelsesformål og hovedsagelig ved separat indsamling — kommer fra landområder, der ikke er omfattet af en fast affaldsordning. <p>Det omfatter ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> — affald fra spildevandsledninger og spildevandsbehandling, herunder spildevandsslam — bygge- og nedrivningsaffald. <p><u>Det fremgår nøjagtigt af det europæiske affaldskatalog, hvad der falder under kategorien kommunalt affald.</u></p>

Begrundelse

Det er behov for en fælles definition for at vurdere, om medlemsstaterne opfylder målene i affaldslovgivningen, og for at sammenligne deres politikker, og ikke for at vurdere de lokale myndigheders resultater. Kommunalt affald bør derfor ikke defineres på grundlag af hvem, der indsamler affaldet, men hvad der indsamles, dvs. affaldets sammensætning. Endvidere er den definition af kommunalt affald, der er fastlagt i direktivet, endnu mere udførlig i det europæiske affaldskatalog, som igen er baseret på en beslutning truffet af Kommissionen.

Bruxelles, den 12. februar 2015

Markku MARKKULA

*Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg*
